

sjældne Energi, der besjæler Udgiveren, Professor Hilding Pleijel i Lund, og om den Blomstring, hvori svensk kirkehistorisk Forskning for Tiden befinder sig. Det nylig udgivne Bind (Nr. 6, 1943) indeholder et meget værdifuldt Bidrag af Professoren i Græsk i Lund Albert Wifstrand: »Andlig talekonst. Bidrag till den svenska predikostilens historia.« Denne Afhandling er af videre-rækkende Interesse end de fleste kirkehistoriske Monografier og aabner Perspektiver ud til mange Sider. I Modsætning til Fler-tallet af teologiske Forfattere, der har beskæftiget sig med Præ-dikekunstens Historie, anlægger Professor Wifstrand nemlig i første Række stilhistoriske Synspunkter, viser Sammenhængen mellem de forskellige Tidens Prædikestil og de almindelige litterære Smagsretninger og giver derved et Stykke hidtil lidet bearbejdet Kulturhistorie. Forfatteren er sig bevidst, at han ikke har ud-tømt sit Emne, men han har brudt Vej for nye Synspunkter, som fortjener at anlægges over for beslægtet Stof ogsaa i andre Lande. — En grundig og paa sin Vis værdifuld Undersøgelse forelægges ogsaa i det følgende Bind (7, 1943) af Ragnar Askmark: »Svensk prästutbildning fram till år 1700«, men den er ganske overvejende af Interesse for svensk Specialhistorie.

Bjørn Kornerup.

Kort er et noget nært uundværligt hjælpemiddel for historie-undervisningen. Der kan derfor være grund til her i tidsskriftet at gøre opmærksom paa et af Hermods Korrespondensinstitut i Malmö 1944 (Hugo Gebers forlag, Sthlm.) udsendt »*Historisk Atlas*« udarbejdet af professor Sture Bolin og fil. lic. Josef Carlsson. Det indledes med et kort over Eufrat- og Tigrisdalenes og Nildalens gamle kulturomraader og slutter med Europakort fra sept. 1940 og okt. 1942. Disse sidste kan dog naturligvis ikke være fyldestgørende. For danske benyttede er der dog den gæne, at atlasset — som svensk — fraset et kort over Danmarks Nordsø-vælde (o. 1030) og Østersøvælde (o. 1220) samt et kort over det stærkt opdeltede Slesvig-Holsten ca. 1700 ikke bringer special-kort over Danmark og de af det danske rige omfattede lande. Et stort opsat kort over det sydlige Sverige (omfattende Skaane) i Middelalderen med vejnet og byer, klostre og borge og et klart opsat kort over en skaansk landsby fra fællesskabets tid (1703) dækker dog naturligvis ogsaa danske forhold. Af svenske special-kort kan iøvrigt fremhæves et over Louis de Geers »bruk och domäner«, der illustrerer dennes dominerende stilling indenfor svensk økonomi i 1600-tallet. De stofmættede og klart affattede

indledende forklaringer forhøjer atlasets brugsværdi. Dette anbefaler sig ogsaa ved sit let haandterlige format og sin overkommelige pris (3.90 sv. kr.).

A. F.

I Almindelighed gaar Haandbøgerne i det orientalske Spørgsmaal meget let hen over Oldtiden; naar denne Periode overhovedet omhandles, er det blot i de groveste Træk i et indledende Kapitel, hvor Problemerne næppe forfølges længere tilbage end til Alexander d. Stores Tid. Man maa derfor være Prof. Pierre Waltz taknemmelig for, at han har taget disse lidet agtede, men i en lunde uvigtige Kapitler af Spørgsmaalets Historie op til Behandling i hans nylig udkomne Bog »*La Question orientale dans l'Antiquité*« (Paris 1942, 368 Sider). Forf. fremhæver altfor beskedent, at hans Arbejde ikke er et lærd Værk, men en Læsebestemt for det store Publikum. Fremstillingen er ganske vist ikke tynget af noget lærd Apparat, men i dens faste Komposition mærkes, at Forf. taler ud fra et fortroligt Kendskab til det antike Kildestof, og ud fra dette Kendskab giver han en overlegen Synthese af det orientalske Spørgsmaals vekslede Faser gennem halvtredje Tusind Aar uden noget Sted hverken at falde til at udmale de fremdragne Episoder i Enkeltheder eller at fortabe sig i Almindeligheder. Waltz har vidst af Begivenhedernes brogede og forvirrede Mængde at begrænse sig til de ledende og afgørende Træk og dermed forstaaet at gøre sin Skildring plastisk, saaledes at den viser, hvilken Betydning Oldtiden har haft for Tilblivelsen og Udviklingen af det orientalske Spørgsmaal, og hvorledes de samme ledende Faktorer i dets Mekanik, være sig politiske, økonomiske eller ethnografiske, genfindes til alle Tider.

Otto Koefoed-Petersen.